

Motion till riksdagen
2009/10:Fi242

av **Hans Olsson (s)**

Minskad användning av kontanter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för en minskad användning av kontanter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för identifikationssystem byggda på biometri.¹

¹ Yrkande 2 hänvisat till SkU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Det skulle finnas stora fördelar med en minskad användning av kontanter i samhället. Sedlar och mynt kostar pengar att framställa och byta ut. Byten av valörer leder också till kostnader med att ändra olika automater som ska ta emot kontanter (i kassor, vid parkering etc.).

Hantering av sedlar och mynt kostar svenska företag cirka elva miljarder per år uppger Swedbank. I summan ingår kostnader för larm, värdeskåp och transporter.

Säker förvaring av kontanter och säkra transporter av kontanter till alla avnämare, inte minst till uttagsautomater, kostar också pengar samt bidrar till koldioxidutsläppen.

Kriminella gillar kontanter, det handlar både om den grova organiserade brottsligheten (GOB) och andra kriminella. Sverige har under senare år drabbats av stora spektakulära rån av värdetransporter och värdepåsar som genomförts av de mer storskaliga entreprenörerna i den brottsliga världen. Varje dag begås mer än 20 rån i Sverige uppges det. Oftast drabbas privatpersoner, men butiker och banker utsätts också.

Givetvis går det att manipulera kort och brottsligheten kommer på sikt att följa pengarna. Blir betalningar elektroniska så kommer brottslingarna att även försöka komma in på det. En snabb minskning av kontanthantering kommer dock sannolikt att bli bekymmersam för de kriminella. Brott begås oftast inte av de mest välutbildade i samhället och det kommer att krävas rätt avancerade kunskaper för att syssla med dataintrång för att komma över elektroniskt överförda pengar.

Det vore också bra om anställda och privatpersoner slapp utsättas för rån. Om butiker i stort sett saknade kassor med pengar och om privatpersoner bara hade kort på sig så skulle rån bli mindre meningsfulla.

Dagens problem med rån kan också tolkas lite utifrån att vi befinner oss i en brytningstid mellan kontantanvändning och korthantering. Kvarvarande miljöer som hanterar kontanter blir plötsligt attraktiva rånobjekt då kontanthantering börjar försvinna inom handeln. Mindre butiker, kiosker och näringsställen blir mer utsatta då större affärskedjor och större restauranger har allt mindre kontanter.

Givetvis finns en rad praktiska problem att lösa för både företag och privatpersoner. Småföretagare kan ha svårt med de kostnader som investeringar i nödvändig teknisk utrustning för korthantering innebär. Staten borde ta initiativ till samtal med olika branschorganisationer för att ta fram "branschplaner" för hur kontanthantering systematiskt kan avvecklas.

Privatpersoner måste på ett enkelt sätt kunna klara även engångs- och småbetalningar. Dagens koder är egentligen ett otillfredsställande system för identifikation för den enskilde. De flesta har ett myller av olika koder eller kör med samma och alltför enkla koder i olika system, vilket sänker säkerheten. Det är koder som de inte heller byter. Inte minst genom åldrandet försämrar minnet och många har av andra skäl svårt att komma ihåg sifferkombinationer.

Fel! Okänt namn på

För en fullständigare övergång till kort som bejakas av alla krävs sannolikt ett enklare identifikationssystem byggt på biometri. Biometri är en snabbväxande och utbredd teknologi som bygger på igenkänning av individers karakteristiska fysiologiska egenskaper för att verifiera och identifiera individernas identitet.

Stockholm den 1 oktober 2009

Hans Olsson (s)